...ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 174 (1774)
ИЮЛИИН 24
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ гүрэнэй флот

Мүнөөдэр советскэ арад Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые тэмдэглэжэ байна.

Манай арад өөрынгөө флодто дуратай юм, тиимэһээ тэрэниие эрхим корабльнуудаар, дайшалхы техникээр хангахын тула, тёоретическэ ба практическа түгэс бэлэдхэлтэй сэрэгэй морягуудые бэлэдхэхын тула хүсэ шадалаа, зөөри зөөшөөшье гамнадаггүй.

Советскэ гүрэнэй Далайн-Сэрэгэй Флот алдарта революционно заншалтай юм. Хаанта засагта эсэргүүгээр тэмсэжэ байхадаа парти хадаа хүдэлмэришэн, таряашаниие, солдадууд ба матросуудые революциин туг доро жагсахыень уряалдаг байһан. Тиигээд, Россида революционно хүдэлөөнэй зүбхэн лэ эхилжэ байха үедэ партиин уряанууд матросуудай дунда халуун һайшаалтайгаар угтагдадаг һэн. Коммунистическэ партиин дайшалхы туг доро жагсан морягууд ...ыбол хаанта засагта, капиталистнуудта ба помещигүүдтэ эсэргүүгээр олон дахин бодоһон байгаа. 1905 ондо «Потёмкин-Таврический» гэжэ броненосецын экипаж восстани хэжэ, хаанта засагта эсэргүүгээр бодоһон байна. Мүнөө жэл манай арад энэ броненосецын экипажын хэзээдэ мүнхэ алдар солые гүнзэгыгөөр хүндэлжэ, тэрэ восстаниин 50 жэлэй ойе тон ургэнөөр тэмдэглэһэн байна. «Потёмкин» броненосец дээрэ болоһон восстани хадаа арми ба флот дотор олон хүнэй хабаадалгатай болоһон түрүүшын революционно бодолго, манай сэрэгүүдэй томо частиин революциин талада ороһон түрүүшын ушар байһан юм. Шэнэ саг үеые — агуу ехэ социалистическэ революциин үеые тунхаглан соносхоһон «Аврора» крейсерэй түүхэтэ залп арадай ухаан бодэрэл соо хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

Октябрьска Социалистическэ революциин үедэ, гражданска дайнай ба хариин интервенцидэ эсэргүү тэмсэлэй жэлнүүдтэ сэрэгэй морягууд хадаа революциин дайшалалтануудые, залуу советскэ республикые баатар зоригтойгоор хамгаалһан, парти ба советскэ правительствын найдамтай түшэг тулгууринь байһан юм.

Гражданска дайнай ба хариин интервенцидэ эсэргүү тэмсэлэй жэлнүүдэй һүүлээр манай арад Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро ажахыгаа һэргээн бодхооһон, хүндэ индустри байгуулжа, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые, Арми ба Флодые түрүү зэргын техникээр хүсэд хангаһан байха юм. Парти ба правительствын, түрэл арадайнгаа эсэшэ сусашагүй оролдолгын ашаар манай сэрэгэй флот эрхим техникээр зэбсэгжээ, бэлэдхэл һайнтай командна кадрнуудтай болоо һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ сэрэгэй морягууд олон тоото алдарта хуудаһануудые сэрэгэй түүхэ дотор бэшэһэн байна. Манай ороной далайн сэрэгэй хэрэмүүд — Севастополь, Одесса, Ленинград герой-городууд гэжэ нэрэ абаһаниинь дэмы бэшэ бшуу. Эхэ ороноо хамгаалхадаа матросууд, старшинанууд, офицернүүд дайшалхы ба морально үндэр дээдэ шанар: дүлэтэ патриотизм, Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байлгые харуулһан байгаа. Дайнай үедэ, мүнөөшье арми ба флодой коммунистнууд сэрэгшэдые хатуу зоригоор хуяглажа, тэдэниие хүтэлжэ ябадаг байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр манай Арми ба Флот дайнай баян дүй дүршэлые үсэд нэтэрүүгээр шудална, зэбсэгжэлээ һайжаруулна, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлээ улам дээшэлүүлнэ.

Мүнөө жэл манай арад Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай, алдар солын бүри дээшээ мандаад байһан оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Промышленностьяр табадахи табанжэлэй түсэб дүрбэн жэл дүрбэн һарын турша соо дүүргэгдээ. Мүн арадай ажахын бусад һалбаринуудта, культурна байгуулалтада ехэ амжалта туйлагдаһан байна. Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политика эли бодо амжалта туйлаһан байна. Советскэ правительствын үүсхэл ба оролдолгонь Австритай гүрэнэй договор баталха, Югославитай харилсаануудаа һайжаруулха, Индитэй хани барисаагаа бэхижүүлхэдэ тон ехэ үүргэ дүүргээ. Мүнөө, дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудай толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн дээрэ мүн лэ манай правительство хадаа Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха системэ байгуулха тухай, зэбсэгүүдые хороохо ба атомна зэбсэгые хорихо тухай тодорхой дурадхалнуудые оруулаад байна.

Интернационализмын, арадуудай хоорондын эб найрамдалай үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэһэн манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, тэрэ тоодо Далайн-Сэрэгэй Флот болбол өөрынгөө ажал ябуулгаар эб найрамдал хамгаалха ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха, эб найрамдалые хёрхо хурсаар сахиха арюун уялгатай.

Советскэ гүрэнэй Далайн-Сэрэгэй Флот мандаг!

Советскэ обществын залан ударидахы хүсэн — алдарта Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

ССР Союзай Оборонын Министрын
ПРИКАЗ

1955 оной июлиин 24 № 117 Москва город.

Нүхэд матросууд, солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд, адмиралнууд ба генералнууд!

Советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые һайндэрлэжэ, манай Эхэ ороной далайн хилэнүүдые хамгаалгые бэхижүүлгэдэ советскэ сэрэгэй морягууд ба судна бүтээгшэдэй туйлаһан шэнэ амжалтануудые тэмдэглэжэ байна.

Бүгэдэарадай һайндэр—Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрөөр дашарамдуулан таанадые амаршалнаб.

Дайшалхы шэнэ корабльнуудые шудалан мэдэлгэдэнь, далайн-сэрэгэй мүнөөнэй техникэ ба зэбсэгүүдые шудалалгадань, Советскэ Союзай Далайн-Сэрэгэй Флодой хүсэ шадалые ба дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэнь Далайн-Сэрэгэй Флодой матросууд, старшинанууд, офицернүүд ба адмиралнуудта саашанхи шэнэ амжалтануудые хүсэнэб.

Наука болон техникын шэнэ туйлалтануудай үндэһөөр советскэ судна барилгые нарижуулан һайжаруулха ба хүгжөөхэ хэрэгтэнь судна барилгын промышленностиин хүдэлмэришэд, конструкторнууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ шэнэ амжалтануудые хүсэнэб.

Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, июлиин 24-дэ, флодууд болон флотилинуудай сэрэгэй корабльнууд ба эрье шадарай батарейнүүдтэ артиллериин хорин нэгэн буудалгаар салют хэхэ.

Советскэ Далайн-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Агуухэ советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба хүтэлбэрилхы агуухэ хүсэн—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

ССР Союзай Оборонын Министр
Советскэ Союзай Маршал Г. ЖУКОВ.

СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые һайндэрлэлгэ

Республикын ажалшад, оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта, өөрынгөө заншалта һайндэрые—Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэрые үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Хүдөө нютагуудаар, колхозууд ба МТС-үүдээр, предприятинууд ба эмхи зургаануудаар СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой алдарта зам тухай хөөрэлдөөнүүд ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ. Культурын эмхи зургаануудта-клубууд, библиотеканууд, улаан булангуудаар СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флот тухай уран гоёор зохёогдоһон выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй.

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ уншалгынгаа ба абонентнэ залнууд соогоо энэ үдэртэ дашарамдуулан уранзурагуудай ба номуудай выставкэ эмхидхээ.

СССР-эй ДЕЛЕГАЦИИН ПРОЕКТ

Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо асуудалнуудаар дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөнэй абаһан шиидхэбэри

I.

Гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулха, тэдэнэй хоорондоо бүри ехээр этигэлсэдэг болохо ба шэнэ дайнай аюул зайсуулха зорилгоор Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Франциин правительствонуудые толгойлогшонор буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо тухай уласхоорондын конвеци тон түргэнөөр баталхын тулада хүсэ шадалаа зорюулха шухала гэжэ мэдэрнэ.

Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо асуудалаар һаналаа андалдаһанайнгаа эсэстэ тэдэнэр иигэжэ хэлсэбэ:

1. США-гэй, СССР-эй ба Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээн тус гүрэн бүхэндэ нэгэ миллионһоо 1,5 миллион хүн хүрэтэр, Англи ба Францида 650—650 мянган хүнөөр тогтоогдохо, тиихэдэ Хитадта гэжэ хараалагдаха хэмжээн тухай асуудал Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хабаатай энээнтэй холбоотой бусад асуудалнуудтал адляар Хитадай Арадай Республикын правительствын хабаадалгатайгаар хаража үзэгдэхэ байна.

Бусад бүхы гүрэнүүдтэ хараалагдаха зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээнь 150—200 мянган хүнүүдһээ үлүүбшэлхэгүй ба уласхоорондын зохихо конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

2. Жиирэй буу зэбсэг хорооһоной ба зэбсэгтэ хүсэнүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн хэмжээнэй 75 процентын хороогдоһон хойно атомна ба водородно зэбсэг сүм хоригдохо. Буу зэбсэгүүдые хороохо тушаа зүбшэн хэлсэгдэһэн хэмжээнэй үлөөшэ 25 процентынь хороогдохо үедэ атомна ба водородно зэбсэг гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ гаргагдаха ба сүм усадхагдажа дүүрэхэ байна.

3. Буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ эхилхэтэйгээ хамта дүрбэн гүрэнүүд атомна ба водородно зэбсэгые бүримүһэн хорихо тухай хэлсээнэй хүсэндөө оротор ядерна зэбсэг хэрэглэхэгүй гэһэн уялга бэе дээрээ даажа абана. Тиимэ зэбсэгые эдэ гүрэнүүд хорюултай гэжэ тоолоно. Аюулгүйн Соведэй зохихо шиидхэбэри ababал, агрессидэ эсэргүү обороно хэхэ зорилгоор энэ дүримһөө гадуур хэмжээ абахада болохо байна.

4. Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо программа бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудай түрүүшын ээлжээнэй нэгэниинь болгон атомна ба водородно зэбсэгтэй гүрэнүүд иимэ зэбсэг туршахаяа болихо гэһэн уялга абана.

5. Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо тушаа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгын хойноһоо уласхоорондын бүтэмэжэтэй һайн хиналта тогтоогдоно.

6. Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дотор хаража үзэгдэхэ ёһотой дээрэ заагдаһан конвенциин үшөө зүбшэгдөөгүй асуудалнуудаар үгээ ойлголсохо гэжэ оролдохыень дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонор гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ даалгаба.

II.

Энээнтэй нэгэн хамта, хүниие олоорнь хюдадаг зэбсэг бологшо атомна ба водородно зэбсэг хорихо, хюдалгын атомна дайнай аюулһаа арад зониие сүлөөлэн зайсуулха гэжэ эрид шиидэнхэй Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Франциин правительствонуудые толгойлогшонор иигэжэ мэдүүлнэ:

Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо тухай уласхоорондын конвенциин баталагдатарынь Советскэ Союз, Америкын Холбоото Штадууд, Великобритани ба Франци ямар эгэн орондо эсэргүүгээр атомна ба водородно зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялгануудые өөһэд дээрээ даажа абана, энэ декларацида нэгэдэхыень бусад бүхы гүрэнүүдые уряална.

Европодо бии байгаа гүрэнүүдэй бүлэглэлнүүд хоорондохи
ДОГОВОРОЙ ГОЛ ПРИНЦИПҮҮД

(СССР-эй делегациин дурадхал)

Эб найрамдал бэхижүүлхэ эрмэлзэлые хүтэлбэри болгон, уласхоорондын түгшүүрил һуларуулгада, гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэдэг болохо ябадалда али болохоор туһалха шухала гэжэ мэдэрэн,

нэгэ талаһаа Хойто-атлантическа пактда ба баруун-европейскэ союзда хабаадагша гүрэнүүдэй ба нүгөө талаһаа Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй хоорондо договор баталаа һаа, Европодо эб найрамдал сахилгын интерестэй тааралдаха байна гэжэ Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин ба Великобританиин правительствонууд үгээ ойлголсобо. Тиимэ договор удаадахи ёһо гуримуудта үндэһэлжэ болохо байгаа гэбэл:

1. Нэгэ талаһаа, Хойто-атлантическа договорто ба парижска хэлсээнүүдтэ хабаадагша гүрэнүүд ба, нүгөөдэ талаһаа, Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүд бэе бэедээ эсэргүү зэбсэгтэ хүсэ хэрэглэлсэхэгүй гэжэ уялга абана. Энэ уялга хадаа зэбсэгтэ добтолгын болоһон ушарта ООН-эй Уставай 51-дэхи статьягай хараалһан тус тус гү, али хамтаараа бэеэ хамгаалха гүрэнүүдэй эрхэдэ хохидол ушаруулха ёһогүй.

2. Европодохи эб найрамдалда аюул тохёолдуулжа боломоор арсалдаа, алгасаанууд договорто хабаадагша гүрэнүүдэй хоорондо гараа һаань, тэдэнэр бэе бэетээ зүбшэжэ хэлсэхэ уялга абана.

3. Договор хадаа сат зуурын шэнжэтэй байха, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха системэ байгуулха тухай ондоо договороор һэлгэгдэтэрээ хүсэндөө үлэхэ байна.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 21. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй, США-гэй, Англиин ба Франциин правительствонуудые толгойлогшонор ээлжээтэ заседанидаа мүнөөдэр сугларба.

Советскэ правительственна делегациие толгойлогшо Н. А. Булганин түрүүлэгшээр һууба. Дүрбэн министрнүүд мүнөө үглөөгүүр заседани хэжэ, Зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлтэй холбоотой асуудалнуудые хэлсэхэдээ саашадаа хүтэлбэри болгохо заабари тухай асуудалаар тэрэ заседани дээрээ хөөрэлдэбэ гэжэ Н. А. Булганин мэдээсэһэн байна. Министрнүүд зарим тэды амжалта туйлабашье, дурсагдаһан заабари бэлэдхэхэ тушаа дурадхалнуудые хаража дүүргээтүй байна.

Энээнтэй дашарамдан правительствонуудые толгойлогшонорто бэе бэеэ ойлголсоһон дурадхалнуудые бэлэдхэжэ үгэхэ зорилгоор министрнүүд һаналаа андалдан хөөрэлдэжэ үргэлжэлөө һаань, зохистой байгаа гэжэ Н. А. Булганин хэлэбэ.

Д. Эйзенхауэр, Э. Фор, А. Иден гэгшэд түрүүлэгшын оруулһан дурадхалнуудые зүбшөөһэнөө мэдүүлбэ.

Хожомынь, советскэ делегациие толгойлогшо европейскэ аюулгүй байдал тухай асуудалтай холбоотой зарим хэды һанамжануудые нэмэжэ хэлэбэ.

— Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха тухай асуудалаар Советскэ правительствын оруулһан дурадхал, мүн дискуссиин үедэ энэ асуудалаар оруулагдаһан бусад дурадхалнуудтал адляар, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй үзэмжэдэ табигдахыень мүнөө бидэнэр бултадаа зүбшөөгөөбди, — гэжэ Н. А. Булганин хэлэбэ. — Гэбэшье, эдэ асуудалнуудые үзэжэ, тэрээн тушаа шухала хэлсээ туйлахын тулада хэдыхэн саг хэрэгтэй болохо байна, ушарынь зүбшэн хэлсэлгын зохихо шатадань харьяата бусад гүрэнүүдшье хабаадалсаха ёһотой. Гэхын хамта, эб найрамдалда, европейскэ арадуудай амгалан байдалда аюул тохёолдуулха тиимэ байдал Европодо бии болгохогүйн тулада зорюулагдаһан хэмжээнүүдые мэнэ гэһээр абаха шухала тиимэ байдал Европодо тохёолдоод байна.

Европодо бии байгаа бүлэглэлнүүдтэ хабаадагша гүрэнүүдэй хоорондо договор баталалга энэ уг зорилгодо харюусажа шадаха һэн гэжэ Н. А. Булганин мэдүүлбэ. Тэрэ договорой ёһоор, тус гүрэнүүд бэе бэедээ эсэргүүгээр буу зэбсэг шэглүүлхэһээ гү, али буу зэбсэг хэрэглэхээр заналгаһаа бэеэ бариха, һаналайнгаа таарал даагүйе, арсалдаануудаа имагтал амгалан ёһоор гуримшуулха уялгануудые өөһэд дээрээ даажа абаха байгаа.

Тиимэ договор Европодохи түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха, бүгэдэниитын эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха һэн гэжэ тэмдэглээд, Н. А. Булганин советскэ делегациин үмэнэһөө Зүблөөнэй үзэмжэдэ дурадхал оруулба. Тэрээн соонь СССР-эй делегациин дурадхаһан договорой гол принципүүд найруулагданхай. (Дурадхалай текстнь газетын энэ номерто толилогдобо).

Правительствонуудые толгойлогшонор советскэ дурадхалые уридшалан хаража үзэхыень гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ дамжуулха гэжэ шиидхэбэ.

Һүүлээрнь Зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэхэ зүйлэй гурбадахи пунктые—буу зэбсэг хороохо тухай ба атомна зэбсэг хорихо тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

Энэ асуудалаар советскэ делегациие толгойлогшо Н. А. Булганин мэдүүлгэ хэбэ.

Буу зэбсэг хороохо, атомна зэбсэг хорихо тухай асуудалаар июлиин 18-да хэһэн мэдүүлгэ дотороо тэмдэглэһэн зүйлдөө нэмэлтэ болгон зарим тэды ажаглалтануудаа хэлэхэ, зохихо дурадхалнуудые Зүблөөнэй үзэмжэдэ табиха шухала гэжэ советскэ делегаци тоолоно,—гэжэ Н. А. Булганин хэлэбэ.

США-гэй, Англиин ба Франциин правительствонууд буу зэбсэг хороохо тухай, атомна зэбсэг хорихо ба шэнэ дайнай аюулые зайсуулха тухай майн 10-да Советскэ правительствын оруулһан дурадхалда ямараар хандажа байһан тухайгаа үшөө хэлээгүй байна гэжэ советскэ делегациие толгойлогшо тэмдэглэбэ.

«Хүйтэн дайе» болюулжа, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта шухала хэрэгтэй этигэл найдамжа бии болоол һаа буу зэбсэг хуряалгын үргэн программа бэелүүлэгдэжэ шадагдаха һэн, теэд мүнөө үедэ тиимэ этигэл үгы байна гэжэ Н. А. Булганин зааба. Нэн түрүүндэ эгээл тиимэ этигэл бии болгохын түлөө хамтаараа оролдохо уялгатайбди.

Буу зэбсэг хорихо тушаа ООН-эй комиссида майн 10-да оруулһан декларациин проект дотор СССР-эй правительство зохихо дурадхалнуудые найруулаа һэн гэжэ һануулха зуураа, бусадта орходоо ехэ түбэг СССР-тэ татадаг дээрэһээнь Советскэ правительство «хүйтэн дайе» болюулха тухай хэлэдэг бэшэ, харин «хүйтэн дайнһаа» уламжалан бии болодог оршон байдал Зүблөөндэ хабаадагшадай хоорондоо һайн харилсаатай болохо гэһэн эрмэлзэлгэтэйнь таарадаггүй байһан дээрэһээнь тиимэ дайе болюулха тухай хэлэдэг гэжэ Н. А. Булганин онсолон тэмдэглэбэ.

«Хүйтэн дайе» болюулха, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта шухала этигэл найдамжа бии болгохо ябадалда зорюулагдаһан тиимэ гү, али тиимэрхүү деклараци баталан абахыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хамтаараа һайшаан дурадхабал таарамжатай байгаа, тиигээгүй һаа, уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулха тухай хэлэһэнэйшье хэрэггүй гэжэ Н. А. Булганин мэдүүлбэ.

Буу зэбсэг хорихо талаар гол шухала зарим хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала гэжэ Зүблөөн дээрээ үгээ ойлголсохо мүн лэ хэрэгтэй гэжэ советскэ правительство тоолохо байна гээд советскэ делегациие толгойлогшо саашадань мэдүүлбэ. Тус Зүблөөндэ түлөөлэгдэһэн гүрэнүүдэй хараа бодолой сүм адли байха гү, али нилээд дүтэ байха тиимэ хэмжээ-ябуулганууд тухай хэлэгдэнэ. Табан гүрэнүүдэй — США, СССР, Хитад, Великобритани ба Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээн тушаа үгээ ойлголсоһон ябадалые нэн түрүүндэ баталан бэшэхэ хэрэгтэй байгаа.

США-гэй, СССР-эй ба Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээн тэдэ гүрэн бүхэндэ 1 миллионһоо 1,5 миллион хүн хүрэтэр, Великобритани ба Францида 650—650 мянган хүн байхаар тогтоохо тухай баруун гүрэнүүдэй дурадхалые СССР-эй правительство зүбшөөбэ гэжэ Н. А. Булганин һануулаа. Гэхэ зуураа, Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүд тушаа асуудалнууд Хитадай Арадай Республикын правительствын хабаадалгатайгаар хаража үзэгдэхэ ёһотой гэжэ Н. А. Булганин зааба. Тус тус гүрэнүүд тушаа хэлэхэ болоо һаа тиимэ гүрэн бүхэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдынь 150—200 мянган хүнһөө олон байха ёһогүй. Энэ асуудалые уласхоорондын зохихо конференци дээрэ зүбшэн хэлсэхэ байна.

Н. А. Булганин атомна зэбсэг тушаа мүн нүгөөдэ шухала асуудал дээрэ тогтон хэлэбэ. Атомна ба водородно зэбсэг үе үеэр, шата шатаар хоригдохо, США-гэй, Англи ба Франциин бодомжые хараадаа абажа оруулагдаһан зохихо дурадхалнууд советскэ делегациин оруулһан буу зэбсэг хуряаха асуудалаар болоһон Зүблөөнэй шиидхэбэриин проект дотор найруулагданхай гэжэ Советскэ правительство зүбшөөрнэ гээд Н. А. Булганин хэлэбэ.

Атомна ба водородно зэбсэг бүримүһэн хорихо тухай хэлсээнэй хүсэндөө ороторынь иимэ зэбсэгые хэрэглэхэгүй гэһэн нангин уялга Зүблөөндэ хабаадагша гүрэнүүдэй өөһэд дээрээ даажа абаха тушаа үгээ ойлголсохо хэрэгтэй байгаа гэжэ Н. А. Булганин саашадаа мэдүүлбэ. Аюулгүйн Соведэй зохихо шиидхэбэри абтаһан хойно, агрессидэ эсэргүү обороно хэхэ аргагүй шухала болоһон ушарта лэ иимэ юумэ хэхэдэ болохо байна. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, атомна зэбсэг хорихо тушаа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө уласхоорондын бодото һайн хиналта тогтоогдохо ёһотой гэжэ бултадаа һанаһанаа хэлэхэ мүн лэ шухала гэжэ Н. А. Булганин мэдүүлбэ. Заатдаһан асуудалнуудаар үгээ ойлголсоһон шиидхэбэри Зүблөөн дээрэ ababал Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида буу зэбсэг хуряаха тушаа уласхоорондын конвенци бэлэдхэжэ үгэхэдэ нилээд хүнгэн болохо байгаа.

Уласхоорондын ниитэ конвенци баталалгые хүлеэнгүйгөөр (ушарынь тиимэ конвенци баталхада хэдыхэн саг хэрэгтэй) Франци, Великобритани, США ба Советскэ Союз ямар-нэгэн орондо эсэргүүгээр атомна ба водородно зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга бэедээ даажа абаха тухай хэлсээ баталха ба энэ декларацида нэгэдэлсэхэ уряатайгаар бусад бүхы гүрэнүүдтэ хандаха ябадал энэ Зүблөөн дээрэ туйлаха хэрэгтэй байгаа гэжэ Советскэ правительство тоолоно гээд Н. А. Булганин саашадаа мэдүүлбэ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөн

(Түгэсхэл)

Минии найруулһан һанамжануудтай зохилдон советскэ делегаци буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо асуудалнуудаар дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөөнэй шиидхэбэриин проектые Зүблөөнэй үзэмжэдэ табина гэжэ Н. А. Булганин мэдүүлбэ. (Советскэ дурадхалай проект газетын энэ номерто толилогдобо).

Зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа асуудалаар США-гэй баримталдаг хараа бодолые найруулха зуураа, США-гэй президент Д. Эйзенхауэр академическэ бодомжодо орохоёо хүсэнэгүйб, харин асуудалай практическа тала тухайнь хэлэхэб гэжэ мэдүүлбэ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр США буу зэбсэгээ хуряажа эхилээ һэн гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ. Теэд хилын саана болоһон событинууд юу харуулааб гэхэдэ, Эйзенхауэрэй хэлээшээр, США буу зэбсэг хуряалгын программа бэелүүлхэ үедөө дан холо ябашоо, тиимэһээ США зэбсэгтэ хүсэнүүдээ дахин олошоруулжа эхилһэн байна. США эб найрамдал хамгаалхын тулада шухала хэрэгтэй боломоор удаан үеын туршада сэрэгэйнгээ хүсые үлөөхэ ба шухала ушарта бүри ехэ болгохо гэжэ шиидэбэ гээд Эйзенхауэр хэлэбэ. Зүгөөр эб найрамдал хамгаалха ба США-гэй өөрынь аюулгүй байдал хангаха эрхим арга гэхэдэ, бүхы оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэмжээе бага болгохо системэ мүн гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Тиимэһээ США-гэй правительство лаб найдамаар, буу зэбсэг хороохо арга олгомоор зохистой договорто оролсохоор бэлэн байна гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ. Хэрбээ хэлсээн шалгалта хэхэ, тунхаглаха ябадалтай бүрин холбоотой байгаагүй һаа, найдамтай һайн хэлсээ туйлахын аргагүй гэжэ тэрэ хэлэбэ. Эйзенхауэрэй хэлээшээр, атомна зэбсэг хорихо арга олгомоор научна шалгалтын гү, али ондоо шалгалтын арга метод мүнөө хүрэтэр үшөө олдоогүй байна. Тиимэһээ буу зэбсэг хуряаха тушаа урдань оруулагдаһан олохон дурадхалнууд шалгалтын бүтэмжэтэй һайн системын үндэһөөр хэжэ болохо байһанайхиһаа бүри түрүүлэн ябана гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ. СССР-эй делегацида гол түлэб ханданаб, ушарынь агууехэ хоёр оронууд—СССР ба США—гэнтэ добтолгын аюул тохёолдуулха тон аюулта шэнэ зэбсэгтэй байна гэжэ саашань президент мэдүүлбэ, тиин хоёр ороной практическа хэмжээнүүдые абахыень тэрэ дурадхана. Тиимэ хэмжээнүүд гэхэдэ, сэрэгэй хүсэнүүдэйнгээ түсэбүүдые бэе бэедээ сүм үгэлсэхэ, гэнтэ добтолгые уридшалан һэргылхын тулада ороной алишье хубиие агаарһаа фотографировалха арга бэе бэедээ олгохо ябадал болоно гэжэ Эйзенхауэр мэдүүлбэ. Тиигээ һаа, шалгалтын үлэмжэ ашагтай системэ бии болгоходо, буу зэбсэг хорооходо туһатай байгаа гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ.

ООН-эй хэмжээн дотор хүдэлмэреэ хэхэдээ шалгалтын ба тунхаглалгын системэдэ түрүү байха арга олгохыень буу зэбсэг хуряаха тушаа подкомитедтэхи дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдтэ даалгаха гэһэн дурадхал оруулнаб гэжэ Д. Эйзенхауэр мэдүүлбэ. Тиимэ системын ёһоор, шалгалта хэхэ арга метод удаа дараалан шалгагдажа байха болоно. Энэ хадаа, Эйзенхауэрэй һанаашаар бэе бэедээ бүри ехээр этигэлсэдэг болоходо туһалха байгаа, тиимэ этигэлсэлгэ хадаа хүгжэлтын замые бүхы арадуудта нээжэ үгэхэ һэн.

Эб найрамдал хангаха гээшэ гүрэнэй ажал-ябуулагшадай эгээн шухала уялга мүн, оролдосотойгоор хүдэлөөл һаа, аюулгүй байдал туйлагдаха байна гэжэ президент мэдүүлгэ соогоо онсолон тэмдэглэбэ.

Э. Фор француэска делегациин үмэнэһөө Эйзенхауэрэй мэдүүлгэтэй һаналаа нэгэдэнги байһан тухайгаа хэлэбэ. Тус Зүблөөн буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй хүдэлмэридэ шэнэ түлхисэ болохо, энэ подкомитедтэ дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдые эльгээхээр һайшаан дурадхаһан хэдэ хэдэн дурадхалнуудые оруулха хэрэгтэй гэжэ найдажа байһанаа Э. Фор мэдүүлбэ. Хиналта тухай асуудал буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалай гол шухала зүйлынь мүн. Эйзенхауэрэй хэлэһэн баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, хиналтын талаар али тэды юумэ эмхидхэжэ болохоб, гэжэ харуулна гээд Э. Фор хэлэбэ. Жэшээнь, бюджедые хинаха арга методуудэй таарамжатай байһан тушаа тэрэ заагаа. Тус хиналта, Э. Форой хэлэһэнэй ёһоор, шалгалтын аргаар хиналтын системые нэмэжэ болохо байна.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалай гол зүйлынь гэхэдэ, гүрэн бүхэнэй буу зэбсэгые хуряалгаха ябадал болоно гэжэ Э. Фор үргэлжэлүүлбэ. Зэбсэг хороохын урда тээ үлүүлжэ болохогүй хэмжээень тодорхойлон хизаарлаха хэрэгтэй. Буу зэбсэгые бүри олон болгохогүй гэжэ шиидхэгдэһэнэй һүүлээр, тэрэниие хороохо тушаа хэмжээ абахада болохо байна. Буу зэбсэг хороохо ба сүлөөлэгдэһэн мүнгэн хэрэгсэлнүүдые бусад хэрэгтэ хандуулан зорюулха ябадал хоёрой хоорондо холбоо тогтоохо ушартай гэжэ Э. Фор мүн тэрэшэлэн зааба.

Үглөөдэр француэска делегаци энэ асуудалаар меморандум хүргэхэ зорилготой байна гэжэ түгэсхэлдөө Э. Фор мэдүүлээ.

Английска делегациин хараа бодолые найруулан А. Иден үгэ хэлэбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Англи түрүүшээр зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороожо байһан юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Теэд, тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, заримуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороогоогүй байһан, Европодохи юрын буу зэбсэгүүд үндэр хэмжээндэ үлөөд байһан дээрэһээ Англи дахин зэбсэгжэлгэ хэжэ эхилһэн ба тиигэжэ дахин зэбсэгжэхэ үедөө атомна бомбо бии болгоһон, тиин мүнөө үедэ водородно бомбо хэжэ байна.

Буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедтэ майн 10-да оруулагдаһан советскэ дурадхалнуудые һайшаанаб гэжэ А. Иден саашадаа мэдүүлбэ. Юундэб гэхэдэ, эдэ дурадхалнууд англо-француэска дурадхалнууд дотор бии байһан хэдэ хэдэн пунктнуудые оруулалсана. Дурсагдаһан подкомитедтэ оруулагдаһан советскэ дурадхалнуудые ба бусад дурадхалнуудые саашадаа хаража үзэмөөр байна гэжэ Иден хэлэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха түсэбые шата бүхэндэнь бэелүүлхын тулада хэрэгтэй шалгалтын ба тунхаглалгын системэ хараалагдаагүй һаа, тиимэ ямаршье түсэб һайшаагдашагүй гэжэ Эйзенхауэрэй хэлэһэн һаналые бүримүһэн дэмжэнэб гээд А. Иден мэдүүлбэ.

Майн 10-най дурадхалнууд соогоо буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалые гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэлгэ туйлаха тухай асуудалтай холбоходоо Советскэ правительство тон зүб юумэ хээ гэжэ английска делегациие толгойлогшо хэлэбэ. Буу зэбсэг хуряаха тухай ниитэ түсэб зохёомоор ба тэрэ түсэбые нэгэн доро бэелүүлжэ эхилмээр тиимэ ехэ этигэл найдабари оронуудай хоорондо байха гэжэ хүлеэжэ болохогүй гээд тэрэ хэлэбэ. Энэ зорилгые шата шатаар шиидхэхэ хэрэгтэй.

СССР, США хоёрой хоорондоо сэрэгэй информаци үгэлсэжэ байха тушаа Эйзенхауэрэй дурадхалые зүбшөөнэб гэжэ Иден энээнтэй дашарамдуулан мэдүүлбэ. Дары хэрэглэжэ боломоор багахан дурадхал намда бии гэжэ Иден саашадаа мэдүүлбэ. Энэ дурадхал ямар бэ гэбэл, Зүүн ба Баруун зүг хоёрые илгадаг лининүүдэй хоёр таладань тусгаар зонодо хоёр талын зүгһөө томилогдоһон шалгалтын командианууд ажаглалта хэжэ байха ёһотой. Минии оруулһан дурадхал буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй хэжэ байгаа хүдэлмэридэ шэнэ түлхисэ боложо шадаха һэн гэжэ Иден нэмэбэ.

Заседани дээрэ правительствонуудые толгойлогшонорой хэһэн мэдүүлгэнүүд проблемые һайн тээшэнь шиидхэхэдэ сохом шухала удхашанартай байха байна гэжэ түрүүлэгшэ Н. А. Булганин тэмдэглэбэ. Бэе бэеэ ойлголсон зүбшэһэн һайшаан дурадхалнуудые Нэгэдэмэл Нацанудай Организацида найруулан дурадхахые оролдохо хэрэгтэй гэһэн һанамжа хэлээд, тиимэ дурадхалнуудай проект бэлэдхэхыень гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ даалгахые дурадхаба.

Асуудал хаража үзэхын тула энэ дурадхал эрхим һайн зүйл мүн гэжэ мэдүүлээд, Д. Эйзенхауэр тус дурадхалые зүбшөөһэнөө мэдүүлбэ.

Э. Фор ба А. Иден гэгшэд Н. А. Булганинай оруулһан дурадхалые мүн лэ зүбшөөбэ.

Игээд заседани дүүрэбэ. Үглөөдэр үглөөнэй 10 часта гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд заседанидаа суглараха байна. Правительствонуудые толгойлогшонорой заседани үдэр болохо.

* * *

ЖЕНЕВА, июлиин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд мүнөө үглөөгүүр дүрбэдэхи заседанияа үнгэргэбэ. Зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалнуудые саашадань хаража үзэхэдөө хүтэлбэри болгохын тулада гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой үгэхэ директивэнүүдэй проект тухай асуудал хаража үзэгдөө.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

Промышленность, хүдөө ажахы, транспортые хүгжөөлгэ, капитальна барилгын ургалта, дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаае үргэдхэлгэ, хүдэлмэришэд бөлон албахаагшадай тоогой хубилалта, культурна байгуулалта 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

I.

Промышленностьда үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтэ

Промышленностьда бүхы дээрээ **валовой продукци** үйлэдбэрилхэ түрүүшын хахад жэлэй түсэб 103 процент дүүргэгдээ. Тус тус министерствонүүд промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө иимээр дүүргэбэ:

	1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэлгэ процентээр
СССР-эй Хара металлургиин министерство	103
СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерство	103
СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство	100,2
СССР-эй Нефтяной промышленностиин министерство	103
Химическэ промышленностиин министерство	104
Электростанцинуудай министерство	102
Электротехническэ промышленностиин министерство	104
Радиотехническэ промышленностиин министерство	103
Хүндэ машина бүтээлгын министерство	105
Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерство	104
Транспортна машина бүтээлгын министерство	105
Автомобиль, трактор, хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство	104
Машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын министерство	103
Барилгын ба харгы замай машина бүтээлгын министерство	104
СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство	102
СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерство	94
Саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство	99
СССР-эй Үргэн хэрэглэлэй промышленна эд товарнуудай министерство	104
СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство	104
СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерство	100,2
СССР-эй Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин министерство	105
Харгы замай министерствын промышленна предприятинууд	107
СССР-эй Культурын министерствын промышленна предприятинууд	105
СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын промышленна предприятинууд	107
Союзна республикануудай нютагай ба түлишын промышленностиин министерствонүүд, Нютагай промышленностиин министерствонүүд	106
Олзоборилгын коопераци	105

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо промышленность, түрүүшын ээлжээндэ арадай ажахые хүгжөөлгын үндэһэ һуури болохо хүндэ промышленность саашадаа хүгжөөгдөө.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада СССР-эй бүхы промышленность валовой продукциие 12 процент ехээр гаргаа.

1955 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1950 оной хэмжээе, тухайлхада, 70 процентээр үлүүлхэ ёһотой гэжэ табадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан байгаа. 1954 оной майн 1-һээ 1955 оной майн 1 хүрэтэрхи нэгэ жэлэй хугасаатай саг соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1950 оной хэмжээе 71 процентээр үлүүлээ. Тиимэһээ промышленна үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй талаар табадахи табанжэлэй түсэб болзорһоо урид—1955 оной майн 1 болотор гэхэ гү, али 4 жэл 4 һара соо дүүргэгдэһэн байна.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо олон янзын промышленна продукци үйлэдбэрилхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хүндэ промышленностиин шухалын шухала олон янзын продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ гэбэл: нефть, байгаалиин газ, кокс хэхэ нүүрһэ, сланец, түмэрэй ба марганцева руда малтан абалгаар, шэрэм, булад, хара металлнуудай прокат, булад хоолой, алюмини, сайр, сагаан туулга болон бусад үнгэтэ металлнуудые, бензин, дизельнэ түлишэ, электроэнерги, паровой турбина, томо гидравлическа турбина, турбогенератор, гидрогенератор, 100-һаа дээшэ киловатт хүсэтэй электродвигатель, электровакуумна прибор, наринаар бүтээдэг станок, томо ба уникальна станок, металлургическа түхеэрэлтэ, бүд нэхэдэг станок, утаһа ээрэдэг машина, трактор, тарянанай комбайн, тракторна культиватор, кукуруза хуряадаг ба силос хуряадаг комбайн, сложно молотилка, тэжээл буйлуулдаг агрегат, магистральна тепловоз ба электровоз, товарна ба пассажирска магистральна вагон, ашаанай болон хүнгэн автомобиль, мотоцикл, экскаватор, автогрейдер, нүүрһэнэй комбайн, шарикова болон роликово подшипник, кальцинированнэ содо, каустическа содо, азотно үтэгжүүлгэ, будаг, синтетическэ каучук, автопокрышка, асбест, хуурай гипсовэ штукатурка болон бусад зүйлэй продукци үйлэдбэрилгөөр.

Үргэн хэрэглэлэй эд товарнууд хахад жэлэй түсэбһөө үлүүгээр үйлэдбэрилэгдөө: бүд, хубсаһан, арһан ба резинэ гутал, оймһо-чулки, дотор ба гадар трикотаж, час, оёдолой машина, фотоаппарат, малай тоһон, сыр, һүн ба һүнэй продуктнууд, колбаса, макарон, консервэ, виноградна архи, пивэ болон бусад эдеэ хоолой ба промышленна товарнууд.

Гэхэтэй хамта, зарим министерствонүүд зарим түхэлэй промышленна продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргэхын түлөө зохихо хэмжээ абаагүй. Жэшээлхэдэ, Хара металлургиин министерство зарим түхэлэй прокат үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Үнгэтэ металлургиин министерство—зарим түхэлэй үнгэтэ металл үйлэдбэрилхэ түсэбөө дутуугаар дүүргээ, Нүүрһэнэй промышленностиин министерство боро нүүрһэ малтаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэшье, шулуу нүүрһэ малтаха түсэбөө дүүргээгүй, Радиотехническэ промышленностиин министерство телевизор үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Хүндэ машина бүтээлгын министерство—прокатна түхеэрэлтэ болон дизельнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерство—хүндэ ба уникальна дархалалта-дабталгын машина үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Автомобиль, трактор, хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство—«Беларусь» гэжэ пропашной трактор, таряа сэбэрлэдэг машина, тракторна сеялкэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын министерство—химическэ түхеэрэлтэ болон тоо тоолодог машина үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Химическэ промышленностиин министерство—сернэ кислота, карбид кальци үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство—цемент, хирпиисэ, түмэр-бетонно зүйл, шифер, санитарно-техническэ ба зарим керамическа зүйл үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Ой модоной промышленностиин министерство—модо шэрэхэ, үргэн харгын шпал, хюрөөдэгдэһэн материал, стандартна гэр үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство—саарһа, мебель, фанер үйлэдбэрилхэ түсэбөө дутуугаар дүүргээ, Үргэн хэрэглэлэй промышленна эд товарнуудай министерство **торгон** бүд үйлэдбэрилхэ түсэбөө, **Мяханай** ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин министерство—мяха үйлэдбэрилхэ түсэбөө дутуугаар дүүргээ. Үйлэдбэриингөө түсэбые олонхи министерствонүүдэй бүхы дээрээ дүүргэбэшье, нүүрһэнэй промышленностиин, барилгын материалнуудай промышленностиин, загаһанай промышленностиин ба бусад хэдэн һалбаринуудай нилээд олон предприятинууд түсэбтэ даалгабар[и] дүүргээгүй.

II.

Промышленна продукци үйлэдбэрилгын ургалта

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо промышленна шухала шухала зүйлэй продукци 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада иимээр үйлэдбэрилэгдөө:

	1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо процентээр
Шэрэм	112
Булад	110
Прокат	111
Булад хоолой	108
Рафинированнэ зэд	114
Сайр	107
Туулган	114
Нүүрһэн	112
тэрэ тоодо кокс хэхэ нүүрһэн	110
Нефть	119
Бензин	118
Керосин	141
Дизельнэ түлишэ	139
Байгаалиин газ	114
Электроэнерги	112
Паровой турбина	100
Гидравлическа томо турбина	110
Турбогенератор	119
Гидрогенератор	112
Электрическэ томо машина	117
Электродвигатель	112
Магистральна электровоз	122
Магистральна тепловоз	121
Магистральна паровоз	84
Магистральна товарна вагон	138
Троллейбус	113
Ашаанай автомобиль	112
Хүнгэн автомобиль	113
Автобус	100
Мотоцикл	119
Шарикова ба роликово подшипник	115
Металлургическа түхеэрэлтэ	112
Экскаватор	105
Металл отолдог станок	116
тэрэ тоодо томо, хүндэ ба уникальна станок	126
Хүндэ ба уникальна дархалалга-дабталгын машина	167
Химическэ түхеэрэлтэ	105
Утаһа ээрэдэг машина	111
Бүд нэхэдэг станок	102
Тоо тоолодог машина	127
Трактор	127
Тракторна сеялкэ	123
Тракторна культиватор	115
Тарянанай комбайн	122
Свёкло хуряадаг машина	175
Хартаабха хуряадаг комбайн	169
Кукуруза хуряадаг комбайн	300
Сложно молотилка	186
Таряа сэбэрлэдэг машина	123
Кальцинированнэ содо	109
Каустическа содо	112
Минеральна үтэгжүүлгэ	121
Хүдөө ажахын ургамалай хоротонтой тэмсэхэ хорон	158
Будаг	114
Синтетическэ каучук	109
Автопокрышка	113
Барилгын модо шэрэлгэ	103
Саарһан	104
Цемент	122
Сонхын шэл	113
Шифер	118
Зөөлэн хушалта	113
Хирпиисэ	113
Түмэр-бетонно зүйл	164
Спирт	102
Хлопчато-бумажна бүд	107
Лёноор нэхэгдэһэн бүд	97
Ноһон бүд	102
Торгон бүд	98
Оймһо-чулки	114
Дотор трикотаж	110
Гадар трикотаж	118
Арһан гутал	104
Резинэ гутал	114
Велосипед	121
Радиоприёмник	122
Телевизор	204
Оёдолой машина	125
Час	122
Фотоаппарат	148
Пианино ба рояль	127
Холодильник	131
Хубсаһа угаадаг машина	339
Мебель	118
Колбаса	108
Загаһан	104
Малай тоһон	115
Маргарин	100
Һүнэй продуктнууд	116
Сыр	123
Макарон	115
Консервэ	121
Мылэ	100
Зуруул	123
Виноградна архи	106
Шампанска	123

Металл, нүүрһэ, нефть, машин[...] нуул, түхеэрэлтэнүүд, электроэн[...]ги ба химикадуудые ехээр үйлэд[...]рилгэ хадаа промышленностиин [...]хы һалбаринуудай продукци г[...]галгые ехэдхэхэ условии бии бол[...]

Промышленностьда түхеэрэл[...]нүүдые ашаглалга зарим тэды һ[...]жараа. Хара металлургиин мин[...]терствын заводуудта 1955 оной [...]рүүшын хахад жэл соо доменно п[...]шэнгүүдэй ашагтай талмайе аш[...]лалга 1954 оной түрүүшын хах[...] жэлэйхидэ орходоо 5 процент[...] һайжараа, мартеновскэ пэшэнгү[...]дэй подын нэгэ квадратна м[...] талмайһаа булад абалга 5 проце[...]тээр дээшэлээ. 1954 оной түрүүш[...] хахад жэлэйхитэй сасуулбал, Нү[...]һэнэй промышленностиин мин[...]терствын шахтануудта «Донба[...] гэжэ нүүрһэнэй комбайнуудай [...] нүүрһэ ашаалдаг машинануудай [...]тээсэ дээшэлээ, гэбэшье, шахт[...]нуудта бии байһан бүтээсэ ехэ[...] горно техникэ үшөөл дутамаг[...] ашаглагдана. Нүүрһэнэй промы[...]ленностьда ажал ехэгэй ба хүн[...] хүдэлмэринүүдые механизацилха т[...]сэб, илангаяа нүүрһэ ба шорой м[...]ханизированнээр ашаалгатайгаа[...] гол горизонтальна бэлэдхэлэй ма[...]талгануудые механизацилха түс[...] хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Не[...]тяной промышленностиин мин[...]терствын предприятинуудта үйлэ[...]бэрилэгдэдэг түүхэй эдһээ тунгал[...] нефтепродуктнуудые гаргалгын пр[...]цент дээшэлээ, ашаглалгын ба б[...]дэрэлгын үрэмдэлгэ түргэнөөр х[...]дэдэг болоо, гэбэшье, үрэмдэдэг т[...]хеэрэлтэнүүд үшөөл ехээр һаату[...]лагдадаг байна. Электростанцину[...]дай министерствын электростанш[...]нуудта электроэнерги үйлэдбэрил[...]дэ түлишэ багаар гаргашалагдад[...] болоо. Барилгын материалнууд[...] промышленностиин министерствы[...] предприятинуудта цементнэ пэ[...]шэнгүүдэй ба цементнэ тээрмэнү[...]дэй бүтээсэ 1954 оной түрүүшы[...] хахад жэлэйхидэ орходоо дэ[...]шэлээ.

Ой модоной промышленности[...] министерствын модо бэлэдхэл[...] дээрэ машинанууд ба механизму[...] хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Мо[...] хюрөөдэлгын промышленность[...] түхеэрэлтэнүүдэй бүтээсын тала[...] даалгабариие түрүүшын хахад ж[...] соо министерство дүүргээгүй. Мо[...] бэлэдхэлэй хүдэлмэриие механиза[...]цилгын хэмжээнэй ехэ болобош[...] Ой модоной промышленностиин м[...]нистерство модо бэлэдхэлэй го[...] шухала процессүүдые механизаци[...]ха талаар тогтоогдоһон түсэбөө т[...]рэшэлэн дүүргээгүй.

Машина бүтээлгын олохон зав[...]дуудта түхеэрэлтэнүүд үшөөл ехэ[...] һаатуулагдана, олон түхеэрэлтэнү[...] тодхогдонгүй миин байна. Тэдэни[...] ашаглабал, машина бүтээлгэдэ[...] үйлэдбэриин хүсые нилээд ехэдхэ[...] арга олгогдохо байгаа.

1955 оной түрүүшын хахад ж[...] соо промышленна продукциин өөры[...] үные химдаруулха түсэб дүүргэгд[...] Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһо[...] хахад жэлэй турша соо өөрынь ү[...] 3,8 процентээр химдаруулагдаһ[...] байна. Гэхэтэй хамта, Ой модон[...] промышленностиин министерство[...] Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэ[...] промышленностиин министерство[...] промышленна продукциин өөры[...] үные химдаруулха түсэбөө нилээ[...] дутуугаар дүүргээ.

Бүхы дээрээ өөрынь үнэ химд[...]руулха түсэбэй хангалтатайгаа[...] дүүргэгдэбэшье, олохон предприяти[...]нууд өөрынь үнэ химдаруулха даа[...]габаряа дүүргэнэгүй. Олон зүйл[...] промышленна продукциин өөрын[...] үнэ ехэ байһан зандаа.

Урда жэлнүүдтэ ба 1955 оно[...] түрүүшын хахад жэл соо промыш[...]ленностиие хүгжөөлгэдэ туйлагда[...]һан амжалтанууд, ажалай бүтээсэ[...] дээшэлүүлгэ, өөрынь үные химд[...]руулга хадаа түлишын, хара боло[...] үнгэтэ металлай, машина болон т[...]хеэрэлтэнүүдэй, химикадуудай, цел[...]люлозно-саарһанай промышлен[...]ностиин продукциин ба барилгы[...] материалнуудай оптово үнэ сэнгү[...]дые 1955 оной июлиин 1-һээ шэнэ[...]

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта)

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Түгэсхэл)

химдаруулха, мүн тэрэшэлэн электрическэ ба тепловой энергиин, түмэр замаар ба автомобиляар ашаа шэрэлгын тарифуудые доошолуулха арга олгоһон байгаа.

III.

Хүдөө ажахы

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ услови байгуулха талаар колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозуудта нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргөө. Орой хабарай болоошье һаань, хабарай культуранууд агротехническэ эрхим болзорто таригдаа. Байгша ондо колхозууд ба совхозуудай намарай пар дээрэ 1954 онойхидо орходоо хабарай культуранууд һурагтүй ехээр таригдаа. Орон дотор 1955 ондо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 21 миллион гектар үлүү ехээр хабарай культуранууд таригдаа. Хабарай тарилгын үедэ ургаса багатай культуранууд ургаса ехэтэй культурануудаар нилээд ехээр һэлгэгдэһэн, кукурузын тарилга эрид үргэдхэгдэһэн, орооһото культурануудай удельнэ хэмжээн дээшэлүүлэгдэһэн байна. Байгша ондо шэниисын тарилгын талмай 11 миллион гектараар үргэдхэгдөө. Кукуруза хамта дээрээ 17,9 миллион гектар таригдаа гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 13,6 миллион гектар үлүү ехээр таригдаһан байха юм. Лён-долгунец үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо, тухайлхада, 360 мянган гектар үлүү ехээр, сахарна свёкло—180 мянган гектар, наран сэсэг — 360 мянган гектар, хартаабха — 330 мянган гектар үлүү ехээр таригдаа. Кукурузын, наран сэсэгэй ба хартаабхын ехэнхи хубинь квадратно-гнездовой аргаар таригдаһан ба һуулгагдаһан байна.

Украинын, Казахстанай, Сибириин, Уралай, Поволжьеын ба Хойто-Кавказай районуудта тарилгын талмай нилээд ехээр үргэдхэгдөө.

«Орооһо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхын тула шэнэ ба боро газар ашашадань хахалжа үргэлжэлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор, шэнэр ашатлагдаһан газарнууд дээрэ 1956 ондо орооһото болон хүдөө ажахын бусад культурануудай тарилгые 28—30 миллион гектарта хүргэхэ гэжэ хараалагданхай. Машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо 26 миллион үлүүтэй гектар шэнэ ба боро газар хахалжа, 1955 оной түсэбөөр түрүүн хараалагдаһан 13 миллион гектарай оропдо 20 миллион гектар дээрэнь тарилга хэһэн байна.

Шэнэ ба боро газар ашаглажа байһан районуудта байгша оной хабар болотор ороoһо таряанай 300 шэнэ совхоз эмхидхэгдээ. 1954 ондо эмхидхэгдэһэн 124 совхоз энэ тоодо ороногүй.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо хүдөө ажахы (15 хүсэтэйдэ оруулан бодоходо) 79 мянган элдэб янзын трактор, 31,5 мянган пропашной трактор (болотоор тоолоходо) 58 мянган ашаанай автомобиль, таряанай 21 мянган комбайн, хартаабха малтадаг 9 мянган комбайн, сахарна свёкло хуряадаг 3 мянган комбайн, 48 мянган тракторна плуг, 59 мянган тракторна сеялкэ, хартаабхые квадратно-гнездовой аргаар һуулгадаг 12 мянган машина, 48 мянган тракторна культиватор болон бусад олон хүдөө ажахын машинануудые, мүн тэрэшэлэн малажалай фермэнүүдтэ хэрэгтэй машинанууд болон түхеэрэлтэнүүдые абаһан байна.

1955 оной июлиин 1-нэй мэдээгээр, (15 хүсэтэйдэ оруулан бодоходо) хүдөө ажахыда 400 мянган трактор, 350 мянган таряанай комбайн тоологдожо байгаа.

Хүдөө ажахын техническэ зэбсэгжэлгын ургалта хадаа хабарай культурануудые тариха ба ургасые харууһалха хүдэлмэринүүдые бүри ехээр механизацилха арга олгоо.

Машинно-тракторна станцинууд 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые (хахалалгада оруулан тоолобол) үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 29 миллион гектар үлүү ехээр хэһэн байна.

Малажалай продуктнууд ехээр абтадаг болоо. 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной июлиин 1 болоторхи юһэн һарын хугасаа соо колхозуудта 1953—54 онуудай энэ үеынхиһөө 28 процент ба 1952—53 онойхиһоо 52 процент үлүү ехэ һүн һаагдаа. 1954 оной октябриин 1-һээ 1955 оной июлиин 1 болотор колхозуудта дунда зэргээр нэгэ үнеэнһээ һү һаалга 1953—54 онуудай энэ үеынхитэй сасуулхада 17 процентээр ехэ болоһон байна. Энэ үе соо тэрэшэлэн мяха, нооһо ба үндэгэ абалга ехэ болоо. Гэхэтэй хамта, зарим областьнууд, хизаарнууд ба АССР-нүүдтэ малай ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулгада, малай байрануудые ба силосэ түхеэрэлтэнүүдые барилгада үшөөл хүсэд анхарал хандуулагданагүй.

1955 оной июлиин 1 болотор 1954 оной июлиин 1-тэй сасуулхада колхозуудта ниитын малай тоо толгой иимээр олошороо: үнеэд — 7 процент, хонид—4 процент; гахайнуудай тоо толгой 2 процент үсөөн болоо. Мүн лэ энэ үе соо Совхозуудай министерствын совхозуудта малай тоо толгой иимээр олошороо: үнеэд — 10 процент, гахайнууд — 6 процент, хонид — 7 процент.

Хүн зоной үмсын мэдэлдэ байһан үнеэдэй ба жэжэ малай тоо толгой олон болоо.

Орон дотор ашаг шэмэтэ малай ниитэ тоо толгой 1955 оной июлиин 1-дэ 1954 оной июлиин 1-нэйхитэй сасуулбал, уридшалан абтаһан тоо мэдээнүүдэй ёһоор, бүхы категориин ажахынуудта иимээр олон болоо: үнеэд — 6 процент, хонид—6 процент; гахайнуудай тоо толгой, тухайлхада, үнгэрэгшэ жэлэй хэмжээндэ үлөө.

Һүүлэй үедэ хүдөө ажахые мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө үедэ машинно-тракторна станцинуудай директорнүүдэй 90 процент шахуунь, главна инженернүүдэй — 90 процентнь, главна агрономуудай —100 шахуу процентнь, машинно-тракторна мастерскойнуудые даагшадай—70 шахуу процентнь дээдэ ба дунда тусхай эрдэмтэй байна.

IV.

Түмэр замай, уһан ба автомобильна транспортаар ашаа шэрэлгын ургалта

Түмэр замай транспортаар 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо дунда зэргээр сүүдхэдээ ашаа шэрэхэ ниитэ түсэб 103 процент дүүргэгдээ.

Хара металл, руда, кокс, торф, хара металлай үлөөдэһэ, хүдөө ажахын машинанuудые, трактор, автомобиль, таряа, дабһа, сахар, мяха, загаһа, консервэ, гутал, мебель ашаалха, мүн тэрэшэлэн контейнерээр шэрэгдэдэг ашаа ашаалха түсэб дүүргэгдэһэн ба үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Шулуу нүүрһэ, нефть, нефтепродуктнуудые, модо, түлеэ, цемент, огнеупорнуудые, барилгын материал, флюсууд, химическэ болон минеральна үтэгжүүлгэ, гурил, крупа, хлопок, бүд ашаалха түсэб дүүргэгдээгүй.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада түмэр харгыгаар шэрэгдэхэ бүхы ашаануудые ашаалга дунда зэргээр сүүдхэдээ 9 процент ехэ болоо.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ашаанай вагоной эрьесын дунда зэргын саг 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхидэ орходоо бага болоо. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ашаа шэрэдэг вагоной эрьесые түргэдхэхэ даалгабари бүхы дээрээ дүүргэгдээ, гэбэшье, зарим түмэр замууд энэ даалгабаря дутуугаар дүүргээ.

Далайн флодой министерство 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ашаа зөөлгынгөө эрьесын түсэбые 106 процент, ашаа шэрэхэ түсэбөө 102 процент дүүргээ, гэбэшье, далайн зарим пароходствонууд түсэбөө дүүргээгүй байна. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо далайн транспортаар ашаа зөөлгын эрьесэ 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 30 процент, ашаа шэрэлгэ — 18 процент ехэ болоһон байна.

Гол мүрэнэй флодой министерство 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ашаа зөөлгынгөө эрьесын ба ашаа шэрэхэ түсэбүүдээ 87 процент дүүргээ. Гол мүрэнэй транспорт нефть ба нефтепродуктнуудые, модо, минерально-барилгын материалнуудые шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо гол мүрэнэй транспортаар ашаа зөөлгын эрьесэ 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 8 процент ехэ болоо, тиихэдэ ашаа шэрэлгэ үнгэрэгшэ жэлэйнгээ хэмжээндэ үлөө.

Автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгынуудай министерствын ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортаар 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ашаа зөөлгын эрьесын түсэб 95 процент, ашаа шэрэлгын түсэб—автобусаар 106 процент дүүргэгдээ. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортаар ашаа зөөлгын эрьесэ 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 35 процент, ашаа шэрэлгэ — 50 процент, автобусаар пассажирнуудые зөөлгэ — 48 процент ехэ болоо. Гэхэтэй хамта, ашаанай автомобильнууд үшөөл дутамагаар ашаглагдана, ашаанай автомобильнуудай һааталга ба ашагтүйгөөр ябалга үшөөл ехэ байһан зандаа.

V.

Капитальна барилгын ургалта

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо гүрэнэй капитальна вложениин хэмжээн 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 111 процент болоо. Гэбэшье, бүхы дээрээ арадай ажахыда капитальна вложениин хахад жэлэй түсэб 93 процент дүүргэгдээ.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо хүндэ промышленностиин һалбаринуудта, тэрэ тоодо хара ба үнгэтэ металлургида, нүүрһэнэй промышленностьда, машина бүтээлгэдэ, электростанцинуудые барилгада, барилгын материалнуудай промышленностьда болон хүндэ промышленностиин бусад һалбаринуудта капитальна вложениин хэмжээн ехэ болоо. Тэрэшэлэн транспортда ба хүдөө ажахыда капитальна вложени ехэ болоһон байна. Хүн зоной үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ предприятинуудые барилгада нилээд ехэ капитальна вложени һомологдоһон байгаа.

1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада гэр байрын барилгын, һургуулинуудые, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудые, хүүгэдэй садууд ба яслинуудые, пионерскэ лагерьнуудые, кинотеатрнуудые болон культурно-ажаһуудалай бусад эмхи зургаануудые барилгын хэмжээн ехэ болоо.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо арадай ажахын бүхы һалбаринуудта үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Гэбэшье, зарим һалбаринуудта үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха түсэб дутуугаар дүүргэгдээ.

Барилгын министерствонууд барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе иимээр дээшэлүүлээ:

	1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо процентээр
СССР-эй Барилгын министерство	110
Металлургическа ба химическэ промышленностиин предприятинуудые барилгын министерство	113
Нүүрһэнэй промышленностиин предприятинуудые барилгын министерство	115
Нефтяной промышленностиин предприятинуудые барилгын министерство	113
Электростанцинуудые барилгын министерство	116
Транспортна барилгын министерство	104
СССР-эй Городской ба хүдөөгэй барилгын министерств	123

Барилгын министерствонууд барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе дээшэлүүлбэшье, 1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэб дутуугаар дүүргээ.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо барилгын организацинуудые томодхохо ба саашадань мэргэжүүлхэ хүдэлмэри хэгдээ, барилгын машинанууд болон механизмуудые ашаглалга һайжараа, ажалай бүтээсэ дээшэлээ, барилгын үнэ зарим тэды химдаруулагдаа. Тиихэтэй хамта, барилгын үные химдаруулха даалгабари дутуугаар дүүргэгдээ, барилга дээрэхи хүндэ ба ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилгын мүнөө байһан хэмжээн хангалтагүй байна. Барилга дээрэ бии байһан машинанууд болон механизмууд гүйсэд ашаглагдангүй, барилгын процессүүдые коплексноор механизацилга һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ; барилга дээрэ хабсаргагдадаг түмэр-бетонно конструкцинууд ба детальнууд ехээр хэрэглэгдэдэг болобошье, үшөөл бага зандаа байна.

Хабсаргагдадаг түмэр-бетонно конструкцинууд ба детальнуудые үйлэдбэрилхэ предприятинуудые барилгада капитальна вложениин ехээр оруулагдадаг болобошье, 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо эдэ предприятинуудые бариха түсэб дутуугаар дүүргэгдээ.

VI.

Дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай ургалта

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо советскэ худалдаа наймаан саашадаа дэлгэржэ үргэлжэлөө.

1955 оной түрүүшын хахад жэлэй турша соо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаагаар 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхиһээ 8 процент ехэ эд товарнууд (сасуулагдаһан сэнгээр) хүн зондо худалдагдаһан байна. Түрүүшын хахад жэл соо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаагаар розничнo товарай эрьесын түсэб дүүргэгдээ.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо эдеэ хоолой зарим товарнуудые худалдалга 1954 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулхада иимэ хэмжээтэйгээр ехэ болоо: мяха ба мяханай продуктнууд — 6 процент, ургамалай тоһон, маргарин ба хайлуулагдамал сало—15 процент, кондитерска зүйлнүүд — 5 процент, загаһан ба загаһанай продуктнууд — 20 процент, сыр — 7 процент, һүн ба һүнэй продуктнууд — 12 процент, үндэгэн — 13 процент.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо промышленна зарим товарнуудые худалдалга 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада нилээд дээшэлээ, тусхайлбал: хлопчатобумажна бүд — 10 процент, торгон бүд — 10 процент, хубсаһан — 18 процент, трикотаж — 13 процент, оймһо-чулки — 15 процент, гутал—6 процент, хубсаһа угаадаг мылэ — 23 процент. Культурно-ажабайдалай хэрэглэлэй товарнууд нилээд ехээр худалдагдадаг болоо: радиоприёмник — 22 процент, телевизор — тухайлхада, 45 процент, час—44 процент, фотоаппарат — 48 процент, мебель — 17 процент, оёдолой машина — 17 процент, хубсаһа угаадаг машина — 4 дахин шахуу, пылесос—24 процент, холодильник — 29 процент, велосипед — 20 процент, мотоцикл — 16 процент, хүнгэн автомобиль — 30 процент.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо үйлэдбэриин хэрэглэлэй товарнуудые худалдалга 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада иимэ хэмжээтэйгээр ехэ болоо: хэрэглэлэй модон — 1,5 дахин, хушалтын түмэр — 18 процент, цемент — 39 процент, шифер—18 процент, сонхын шэл — 10 процент.

Промышленна, эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгын ба худалдалгын ехэ болобошье, зарим районуудта ехээр хэрэглэдэг зарим шухала товарнуудаараа хүн зон үшөөл гүйсэд хангагданагүй. Тиихэтэй хамта, худалдаа-наймаанай зарим организацинууд эд товарнуудые районуудта буруугаар хубаана, хүн зоной хэрэглэмжые хараадаа абангүйгөөр, зарим районуудта эд товарнуудые абаашана. Нютагай түүхэй эдээр товарнуудые үйлэдбэрилгэ бүри үргэнөөр хүгжөөхэ зэргээр нэмэлтэ эд товарнууд наймаанда дутамагаар оруулагдана.

Гадаадын худалдаа наймаанай талаар Советскэ Союз 1955 ондо хариин гүрэнүүдтэй экономическа холбоо барисаагаа үргэдхэжэ үргэлжэлөө; мүнөө үедэ Советскэ Союз хариин 58 гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа бэелүүлнэ.

VII.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо, ажалай бүтээсын ургалта

1955 оной түрүүшын хахад жэлэй эсэстэ арадай ажахыда хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ниитэ тоо 1954 оной түрүүшын хахад жэлэй эсэсэйхитэй сасуулхада 1 миллион үлүүтэй хүнөөр олошороо. Промышленность, хүдөө ажахы, барилга болон транспортда хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй тоо 900 мянга үлүүтэй хүнөөр олошороо. Һуралсалай, научно-шэнжэлэлгын ба эмнэлгын эмхи зургаануудта, худалдаа наймаанда, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта, гэр байрын-коммунальна ажахыда хүдэлмэрилэгшэдэй тоо олон болоо. Эмхи зургаануудта ба предприятинуудай албан захиргаанай аппарадта хүдэлдэг албахаагшадай зарим хубиин сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг болоһонтой дашарамдан, тэдэнэй тоо үсөөн болоо. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо фабрично-заводской һургуулинуудые, горно-промышленна һургуулинуудые, хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудые дүүргэһэн 315 мянган мэргэжэлтэй залуу хүдэлмэришэд промышленностьда, барилгада, транспортда ба хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр эльгээгдээ, тэрэ тоодо 235 мянган механизаторнууд хүдөө ажахыда эльгээгдээ. Амяар амяараа, бригадаараа һуралсаха ба курсада һуралсаха зэргээр гурба хахад миллион үлүүтэй хүдэлмэришэд болон албахаагшад һургагдаһан, мэргэжэлынь дээшэлүүлэгдэһэн байна.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада ажалай бүтээсэ промышленностьда 7 процент, барилгада 10 процент ехэ болоо. Бүхы дээрээ промышленностьда, мүн тэрэшэлэн барилга дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдээ. Гэбэшье, промышленностьда Ой модоной промышленностиин министерствын, мүн тэрэшэлэн Саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын модо бэлэдхэлэй предприятинууд 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй. Тэрэшэлэн нүүрһэнэй промышленностиин, барилгын материалнуудай промышленностиин, станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин, химическэ промышленностиин, загаһанай промышленностиин олон предприятинууд ба бусад һалбаринуудай зарим предприятинууд түсэбүүдээ дүүргээгүй.

VIII.

Культурна байгуулалта ба элүүрые хамгаалга

Городуудта ба хүдөө нютагуудта дунда һургуулинууд олон болгогдожо үргэлжэлөө. Хүдэлмэришэдэй ба хүдөөгэй залуушуулай һургуулинуудые оруулалсан тоолоходо 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо дунда һургуулинуудай тоо 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулбал гурба хахад мянгаар олон болоо, тиихэдэ бүхыдөө табадахи табанжэл соо дунда һургуулинуудай тоо 13 мянга шахуугаар олон болоо.

Байгша ондо дунда һургуулинуудые дүүргэгшэдэй ба болбосоролой аттестат абагшадай тоо үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада 25 процент, тиихэдэ 1950 онтой сасуулхада гурба хахад дахин олон болоо.

Байгша ондо дээдэ һургуулинууд ба техникумууд, заочноор һуралсагшадые оруулалсан тоолоходо, 640 мянга үлүүтэй гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 80 мянга шахуу олон залуу мэргэжэлтэдые һургажа гаргаба.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада киноустановконуудай тоо олон болоо, кинотеатрнуудта хүнүүд олооро ородог болоо. 1955 оной түрүүшын хахад жэл соо кинотеатрнуудта ороһон хүнүүдэй тоо 1954 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада 38 процент олон болоо.

Үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада город шадарай ба городой пионерскэ лагерьнуудта, экскурсионно-туристска базануудта амарһан гү, али хүүгэдэй садууд, хүүгэдэй байшангууд болон хүүгэдэй яслинуудтай дача гараһан үхибүүдэй тоо олон болоо. Хүдөө нютагуудта хүүгэдэй зунай талмайнууд олоор нээгдээ.

Больницанууд, парайлалгын гэрнүүд, хүүгэдэй яслинууд ба садууд, санаторинууд болон амаралтын гэрнүүд олон болгогдоо. Эмнэлгын эмхи зургаанууд медицинскэ шэнэ аппаратураар, түхеэрэлтээр ба зэр зэмсэгүүдээр ехээр хангагдадаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулхада медикаментнүүдые, медицинскэ түхеэрэлтэнүүдые ба зэр зэмсэгүүдые үйлэдбэрилгэ 30 процент ехэ болоо.

1955 оной түрүүшын хахад жэл соо бүхы хүдэлмэришэд ба албахаагшадта салин хүлһыеь үгэлгэтэйгөөр жэл бүри үгтэдэг ээлжээтэ амаралтануудые 23 миллион шахуу хүн абаһан байна.

Түлөөһэгүйгөөр гү, али хүнгэлэгдэһэн сэнгээр үгтэһэн путёвконуудаар өөһэдынгөө амаралтануудые санаторинуудта ба амаралтын гэрнүүдтэ үнгэргэһэн ажалшадай тоо олон болоо.

* * *

1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэһэн дүнгүүд хадаа бүхыдөө СССР-эй арадай ажахын саашадаа хүгжэжэ байһаниие, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудай амжалтатайгаар дүүргэгдэһэниие гэршэлнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлени

Польшын һэргээн байгуулгада зорюулагдан Москвагай олониитын баярай суглаан болобо

Польско арадай национальна һайндэртэ — Польшын һэргээн байгуулгын үдэртэ зорюулагдаһан Москвагай олониитын баярай суглаан Союзуудай Байшангай Колонно залда июлиин 21-дэ болобо.

Дипломатическа түлөөлэлгын толгойлогшонор, посольствын болон миссинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд суглаанда мүн лэ байлсаа.

Польско Арадай Республикын, Советскэ Союзай Гүрэнэй тугуудаар зал шэмэглэгдэнхэй байгаа. Сценын дээдэ талада туйлай ехэ транспарантнуудта ород, польско хэлэн дээрэ иимэ үгэнүүд бэшээтэй байгаа: «Польско-советскэ арадуудай хани барисаан, харилсан ажаллалга мандаха болтогой!»

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор В. А. Кучеренко, В. А. Малышев, И. Ф. Тевосян, Советскэ Союзай маршал И. С. Конев, Советскэ гүрэнэй, ниитын ажал-ябуулагшад, Варшавада Сталинай нэрэмжэтэ культура ба наукын Ордон барижа дүүргээд Москва ерээд байгаашад, үйлэдбэриин түрүүшүүл президиумэй столой саада тээ һууна.

СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов тобшо үгэ хэлэжэ суглаае нээбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. П. Тарасов элидхэл хээ.

Польско Арадай Республикаһаа СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. Левиковский суглаагшадаар халуунаар угтагдан суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Суглаанай һүүлдэ концерт болоо. Концертдэ польско, мүн ород композиторнуудай зохёолнууд гүйсэдхэгдэһэн байна.

(ТАСС).

СССР Канада хоёрой хоорондо почтово посылка абалсадаг болохо тухай хэлсээн

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Хэлхеэ холбооной министерство ба Канадын Почтын министерство оронуудайнгаа хоорондо почтово харилсаа хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ ябадалда туһалхые эрмэлзэн почтово посылкануудые абалсадаг болохо тухай хэлсээ баталаа.

Хэлсээ баталһан талануд хуурай газарай, далайн ба агаарай замаар почтово посылкануудые абалсажа шадаха байна.

Энэ хэлсээн болзоргүйгөөр баталагдаһан 1955 оной августын нэгэнһээ хүсэндөө орохо байна. Али нэгэ талын хүсэһэнэй ёһоор энэ хэлсээн болиулагдажа болохо юм. даа энээн тухай мэдээсэхэ зэргэтэй.

(ТАСС).

Үбһэ хуряалгада, кукуруза харууһалгада бухы хүсэеэ элсүүлэе

Убһэ ехээр бэлдэжэ абаха

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозуудай сабшалангуулта мүнөө жэл муу бэшэ ногоон ургажа, түрүү колхозууд үбһэндөө үнихэнэй оронхой. Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай 2 бригада, тэжээл бэлэдхэлэй 1 бригада зрбаад хоногой туршада үбһэ сабшажа, хуряажа байна. Тиин сабшалга дээрэ 100 гаран колхознигууд, морин 7 сенокосилка хүдэлнэ. Илангаяа Баклановай хүтэлбэриллэг таряанажалай хоёрдохи бригада үбһэ һайн шанартайгаар хуряажа байна. Энэ бригада 70 гаран гектар газар сабшажа, 100-гаад центнер үбһэ һүрилөө. Бригадын гар хажууршад А. Бакланов, Е. Багидаева, Т. Багидаева үдэрэйнгөө даалгабарине хододоо 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Морин сенокосилкашад Ф. Третьяков, Е. Воробьев ажалай амжалта мүн лэ туйлана.

Мүнөө колхоздо хамтадаа 150 гектар сабшагдаа.

Куйбышевай, Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр эхилжэ, нниитынгээ малые хүсэд хүрэхэ бүдүүн тэжээлээр хангахын тула оролдожо байна. Гэбэшье, Ворошиловай, Хрущевой нэрэмжэтэ болон бусадшье олохон колхозууд сабшалангай ногооной хуряагдахаар болоошье һаань, мүнөө хүрэтэр үбһэ хуряалга эхилээдүй байһаар.

Аймагай зарим колхозууд хүдөөгэй ногоогоор силос дараха хүдэлмэри һаянай эхилээ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 200 тонно хүдөөгэй ногоо силос болгон дараад байна. Энэ хүдэлмэридэ таряанажалай 3-дахи бригада Ехэ-Кударын МТС-эй дүрбэдэхи тракторна бригадын механизаторнууд оролдосотойгоор ажаллажа, силос эрхим шанартайгаар дарана. Силосэй ногоо хэршэдэг механизмын машинист Даша Рантанов машинаяа зүбөөр ашаглажа, үдэрэйнгөө даалгабарние 100 гаран процент дүүргэнэ.

Хамнигадайн МТС-эй харьяата Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз эртын силос дараха хүдэлмэридэ олохон колхознигуудые гаргаа. Теэд Хамнигадайн МТС-эй ногоо хэршэдэг механизм силос дараха газарта саг соогоо асарагданагүй. Энээнһээ боложо сабшагдаһан ногоон тэрэ дороо силос болгогдонгүй хаташана. Зарим ушарнуудта хатажа шанараа муудашаһан ногоон дарагдана.

Таряа хуряалгын эхилтэр үбһэ бэлэдхэлгын түсэбые дүүргэхын тула Кударын колхознигууд оролдохо ёһотой.

Ф. Хандархаев.

Набшаһата тэжээл бэлдэнэбди

Манай колхоз аймаг соогоо олон малтай колхозуудай нэгэнниинь юм. Ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ мүнөө үедэ колхозоймнай гол зорилго болоно. Тиимэһээ минии хүтэлбэриллэг бригадын гэшүүд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые үнихэнэй эхилэнхэй. Энэ зундаа 2000 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ зорилготойбди.

Үдэр бүриингөө даалгабарине үлүүлэн дүүргэдэг урагшаа һанаатай хүнүүд манай бригадада үсөөн бэшэ бии. Жэшээнь, бригадын гэшүүд Рыгзема Сангаева, Дашима Гомбоева болон бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Тинхэдэ амаралтада байһан һургуулиин һурагшад бригададамнай нилээд ехээр туһална. Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлмэриллэг һурагшад Вася Данзанов, Валя Чимитова гэгшэд ехэшүүлһээ дутадаггүй байна. Үбһэ хуряалгын халуун үедэшье бригадымнай 10 гаран гэшүүд энэ хүдэлмэридэ таһалгаряагүй хүдэлмэрилнэ.

Цынгэдэй Очиров,
Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай 3-дахи бригадын бригадир.

Кукурузань буртаг үбһэндэ дарагдажа байна

Ямаршье ургамалые һайнаар таряад, саг сооһь харууһалаагүй хада һайн ургаса абтахань бэрхэтэй гээшэ. Энэ хабартаа кукуруза тухай ярилдажа-ярилдажа энэ культурые таряад, мүнөө болоходо Байкало-Кударын аймагай олон колхозуудта ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри ехэл муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо кукурузын ургасын хойноһоо харууһалга, силоснэ барилга тэсэшэгүй муугаар ябуулагдана. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Власов, эндэ хүдэлдэг МТС-эй агроном нүхэр Самарин, тракторна бригадануудай бригадирнууд нүхэд Дубенко, Покулев гэгшэдэй дааһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандаһанайнь гэмээр кукуруза муугаар таригдаһан байгаа, ямаршье квадрат болоогүй. Мүнөө болоходо иимэ кукурузын ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэдэ таарамжагүй байна. Энээнэй гэмээр тус колхоздо 130 гаран гектар кукуруза буртаг үбһэндэ дарагдашоо. Энэ кукурузын ургасые тон һаяар буртаг үбһэнһөөнь сэбэрлээгүй һаа, мүртэй ургаса абтахагүй.

Мүн энэ колхоздо силоснэ барилга муугаар ябуулагдана. Июлиин 15-най мэдээгээр эндэ оройдоо 30 тонной багтаамжатай барилга бүтээгдээ. Колхозой барилгын бригадын хүдэлмэришэд ондоо ажалда ябуулагдана. Эдэ бухы дутагдалнуудые усадхахын тулада колхозой правлени яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

В. Непомнящий.

КОЛХОЗОЙ УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй материальна ба культурна байдал жэл ерэхэ бүри дэлгэр баян боложо байна.

Һаяхан колхоз клубай ехэхэн байшан барижа ашаглалгада оруулаа. Тэндэнь уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэрилхэ таһагууд, харалгын ба уншалгын залнууд бии. Мүнөө клубай хүдэлмэридэ олон эдэбхитэд хабаададаг болоһхой. Хоровой, арадай инструментнүүдэй, драматическа кружогууд хүдэлмэрилнэ.

Энэ жэлдэ үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин аймагай харалгада тус колхозой самодеятельностиин коллектив түрүү һуури эзэлээ һэн.

Уранһайханай самодеятельностиин коллектив колхозойнгоо тоггоогдоһоор 25 жэлэй ойн баярай һайндэртэ зориулан, олон номернуудтай һайн программа бэлдэжэ, колхознигуудтаа харуулаа.

Тэндэхи һургуулиин багша Анна Дашиевна Жамбаловагай хүтэлбэриллэг хоровой кружок илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ кружогой хүдэлмэридэ колхознигууд, хүдөөгэй интеллигентнэр олоороо хабаадалсана. Тэдэнэй бэлдэһэн программада бурят, ород арадуудай, мүн советскэ композиторнуудай зохёоһон шэнэ дуунууд олон.

Колхозойнгоо ойн баярай һайндэртэ хоровой кружогойхид ба арадай инструментнүүдэй кружок (хүтэлбэрилэгшэнь колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюржанаев) олон номернуудые харуулжа, колхознигуудай һайшаалда хүртэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хоровой кружогойхид (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Жамбалова) дуулажа байна. 2. Колхозник Доржо Дубдановхуушанай бурят арадай дуу дуулажа байна. Колхозой партийна организациин секретарь нүхэр П. Содбоев лимбээр наадана.

Ф. Сорокиной фото-текст.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэ худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй суглаан һаяхан болоо. Тус суглаан дээрэ худалдаа наймаанай министр нүхэр Данилов наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ, гүрэнэй болон кооперативна зөөри хамгаалгые һайжаруулха тухай асуудалаар элидхэл хэһэн байна.

Илангаяа худалдаа наймаанай, городской организацинуудта кадрнуудые хүмүүжүүлгэ муугаар табигданхай. Энэ ушарһаа боложо, ажалшадые культурна худалдаа наймаагаар хангалга муу, эд бараа дутааха, үрихэ ябадал үзэгдэнэ гэжэ элидхэл соо хэлэгдээ. Тэрэшэлэн ой модоной промышленностиин УРС-ын, Бурмонкоопсоюзай магазинууд үшөөл муугаар хүдэлмэрилнэ.

БМАССР-эй юстицын министрын орлогшо нүхэр Тришин үгэ хэлэхэ зуураа, худалдаа наймаанай олохон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые шангаар шүүмжэлжэ, ажалдань байһан ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлээ. Зарим сельпо, аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд магазинуудта ёһотой һайнаар шалгалта хэхэ ябадалда шанга эрилтэ табинагүй. Энээн дээрэһээ боложо, олохон наймаалагшад советскэ худалдаа наймаанай журамые эбдэнэ, эд бараа үбэршэлхэ ябадал гаргана.

Ой модоной промышленностиин УРС-ын начальник нүхэр Серебряников үгэ хэлэхэ зуураа сүүдэй органуудай хүдэлмэрие шангаар шүүмжэлээ. Суглаанай түгэсхэл дээрэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Тараненко үгэ хэлэбэ.

Д. Колмаков.

Мүрысөөнэй дүн

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитет, Бурят-Монголой АССР-эй культурын министерство аймагуудай культурын таһагуудай, мүн городской кинотеатрнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда болоһон социалистическэ мүрысөөе шалгажа үзэбэ. 1955 оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдэй ёһоор аймагуудтахи киногой хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа Хориин аймагай культурын таһаг түрүү һуури эзэлбэ. Эндэхи киногой хүдэлмэрилэгшэд сеанс харуулха түсэб 120 процент, кино харалгада хүнүүдые хабаадуулха түсэб 145 процент, мүнгэ суглуулха түсэб 143,3 процент дүүргээ. Энэ түрүү коллективтэ дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаа. Прибайкальска аймагай культурын таһаг энэ мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Кабанскын, Зэдын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Ториин, Закаменай аймагуудай культурын таһатуудтахи киногой хүдэлмэрилэгшэд мүрысөөндэ мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Городской кинотеатрнуудай дунда болоһон мүрысөөндэ «Прогресс» кинотеатр түрүү һуури эзэлээ. Энэ кинотеатр сеанс харуулха түсэб 108,6 процент, кино харуулгада хүнүүдые хабаадуулха түсэб 105,9 процент, мүнгэ суглуулха түсэб 121,3 процент дүүргэһэн байна. Тус кинотеатрын коллективтэ профсоюзай обкомой, Культурын министерствын дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдаа.

Левский.

Нютаг бүхэнэй һонинууд

☆ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермын һаалишад Курумканай аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Түрүү һаалишад Дарима Раднаева 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө — 1407 литр, Ж. Цыденова — 1330 литр, Т. Омпокова—1230 литр һү һааһан байна.

☆ Һаяхан Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ айл бүхэнэй 15 центнер мүшэр бэлдэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Мүнөө колхознигууд энэ шиидхэбэреэ эршэмтэйгээр дүүргэжэ байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр С. Доржиевай бүлэ 10 центнер мүшэр бэлдэжэ колхоздоо тушаагаа.

☆ Бичурын аймагай Бодонгуудай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз силоснэ барилгынгаа хүдэлмэри дүүргэбэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ энэ барилга дээрэ 90 гаран хүн хүдэлмэрилһэн байна. Иигэжэ колхоз 2200 гаран тонно силосэй багтаха барилга хэбэ.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани

ЖЕНЕВА, июлиин 21. (ТАСС-эй тусхай корр.). Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй ээлжээтэ заседани мүнөө үглөөгүүр боложо, тэрээн дээрэ В. М. Молотов түрүүлэгшээр һуугаа.

Делегацинуудай советнигүүд болон экспертнүүд заседани дээрэ байлсаа.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ правительствонуудые толгойлогшонорой үгэхэ директивэнүүд тухай асуудал хаража үзэгдөө. Министрнүүдэй мүнөөдэрэй заседа[ни] тухай элидхэлые шагнахын тула мүнөөдэр 15 час 30 минутада сугла[а]хые[нь] правительствонуудые толгойлогшонорто һайшаан дурадхаха [бол]жэ министрнүүд хэлсээ.

Зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүдэй гурб[а]дахи пунктые—буу зэбсэг [х]орос[ол]ой тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ дүрбэн гүрэнэй правительствонууд[ай] толгойлогшонор 16 часта эхил[үүлхэ] байна.

Польшын һэргээн байгуулагдаһан үдэртэй дашарамдан Варшавада баярай суглаан болобо

ВАРШАВА, июлиин 21. (ТАСС). Польшын һэргээн байгуулагдаһан үдэрые һайндэрлэлгэдэ зорюулагдаһан баярай суглаан мүнөөдэр Варшавада болобо. И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Культура ба наукын ордоной конгрессүүдэй зал дотор Варшавын ажалшад дүүрэн сугларба.

Президиумдэ — Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин нэгэдэхи секретарь Б. Берут, Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ А. Завадский, Министрнүүдэй соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд, Гүрэнэй соведэй, правительствын гэшүүд, Польско сэрэгэй генералнууд, политическэ болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд һууба.

Баярай суглаанай президиумдэ Советскэ правительственна делегацие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов, СССР-һээ Польшодо байгша Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол П. К. Пономаренко, Хитадай Арадай Республикын, Чехословацка Республикы[н], Германска Демократическа Респу[б]ликын, Венгерскэ Арадай Ре[с]публикын, Румынска Арадай Ре[с]публикын, Болгариин Арадай Ре[с]публикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Монг[олой] Арадай Республикын, Албани[н] Арадай Республикын правительственна делегацинуудые толгойлогшонор һууба.

Варшавада байдаг хэдэ хэдэн ди[п]ломатическа түлөөлэлгые толго[йлогшонор] суглаанда мүн тэрэшэлэ[н] байлсаба.

Суглаае Б. Берут нээбэ.

Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ А. Завадский элидхэл хэбэ. Тэрэнэй ү[гэ] хэлэхэ үедэнь олон дахин альга т[а]шалган болоһон байна. Хожомын Советскэ правительственна делегацие толгойлогшо М. А. Суслов су[г]лаанда хабаадагшадай зүгһөө х[а]луунаар угтагдан үгэ хэлэбэ. Хит[а]дай Арадай Республикын, арада[й] демократиин европейскэ оронууд[ай] правительственна делегацинууд[ые] толгойлогшонор мүн тэрэшэлэн ү[гэ] хэлэһэн байна.

Наукын ба культурын ордон баригшадта—советскэ гражданинуудта Польско орденууд барюулагдаба

ВАРШАВА, июлиин 22. (ТАСС). Сталинай нэрэмжэтэ Культурын ба наукын ордонние баригшадта — советскэ гражданинуудта үсэгэлдэр Гүрэнэй соведэй колонно зал соо правительственна шангууд баярай оршон байдалда барюулагдаа. Культурын ба наукын ордоной барилгын управлениин начальник урдань байһан, мүнөө металлургическа ба химическэ промышленностиин предприятинуудые барилгын министрые орлогшо Г. А. Караваевта Польшын һэргээн байгуулагдаһанай 1 шатын ордениие Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ А. Завадский барюулаа. Польшын һэргээн байгуулагдаһанай II шатын орденоор ордоной барилгын управлениин начальник Д. А. Шат[и]лов, тэрэшэлэн барилгын хүдэлм[э]рилэгшэд: В. В. Белобородск[ий], П. Н. Клочанов, А. А. Соколов, Л. [...] Ковалев, А. А. Куликов болон бус[ад] шагнагдаа. 18 хүдэлмэришэд, бриг[а]дирнууд, инженернүүд Польшын һэ[р]гээн байгуулагдаһанай ордено[й] оф[и]церскэ хэрээһэнүүдые, 15 барилг[а]шан — Польшын һэргээн байгуула[г]даһанай ордено[й] кавалерскэ хэрэ[э]һэнүүдые, 22 барилгашан — габья[а]гай түлөө алтан хэрээһэнүүдые, [...] барилгашан — габьяагай түлөө мү[н]гэн хэрээһэнүүдые абаа.

Польшын хэдэн олон барилгаш[ад] мүн лэ орденуудаар шагнагдаа.

Сайгондохи хорото ааша тушаа Индиин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ДЕЛИ, июлиин 21. (ТАСС). Делиин радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Сайгондо гуримгүй ябадалай тохёолдоһон тухай Вьетнамда ажаглан хиналта хэхэ Уласхоорондын Комиссиин түрүүлэгшэ Десайһаа элидхэлые абан сасуугаа, Индийскэ Правительство хадаа тохёолдоһон байдалые зүбшэн хэлсээд, зохихо органуудта шухала директивэнүүдые үгэхэ гуйлтатайгаар нёдондоной Женевскэ зүблөөнэй хоёр түрүүлэгшэдэ—Иден ба Молотовто хандаа гэжэ Индиин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Бухы юумэ дээрэһээ хаража ү[зэ]хэдэ, Сайгондохи гуримгүй ябада[л] эртээнһээ зорюута бэлэдхэгдэһэ[н] байгаа гэжэ Индиин МИД-эй түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Индо-Хитадта байдаг француз[ай] генеральна комиссар генерал Жа[ко] Урда Вьетнамай премьер-минис[тр] Нго Динь Дьемдэ буруушаалг[а] мэдүүлгэ баряа. Сайгондо боло[һон] ушар тушаа би ехэ гайхааб гэжэ г[е]нерал Жако урдавьетнамска пр[е]мьер-министртэ мэдүүлээ гэнэ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора — 32-74. отв. секретаря —27-37. партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16.

Н—00515. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3779.